

Concluzii

1. În procesul de muncă, asupra sănătății mecanizatorilor din agricultură influențează factorii ocupaționali nefavorabili care, în combinație cu problemele sociale, acționează negativ asupra funcțiilor de bază ale organismului, provocând patologii profesionale.

2. Asistența curativ-profilactică oferită muncitorilor nu este eficientă și într-o oarecare măsură este determinată de situația economică și socială actuală.

3. În baza cercetării, a fost propus un complex de activități și au fost determinate direcțiile prioritare ale profilaxiei bolilor profesionale la mecanizatorii din agricultură.

Bibliografie

1. National Bureau of Statistics. Stat Bank. <http://www.statistica.md/index.php?l=en>.
2. Вступительный доклад МОТ *Достойный труд – безопасный труд*. www.ilo.org/public/english/protection/safework/wdcongrs17/index.htm
3. Кирюшин В.А. *Научные основы оптимизации условий труда механизаторов полеводства*. Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора медицинских наук. Москва, 1995. <http://medical-diss.com/medicina/nauchnye-osnovy-optimizatsii-usloviy-truda-mehanizatorov-polevodstva>

SIGURANȚA CHIMICĂ LA LOCUL DE MUNCĂ AL ANGAJAȚILOR DIN RAMURILE DE BAZĂ ALE ECONOMIEI NAȚIONALE

Iulia EFTODII^{1,2}, *Veaceslav VASILIEV*¹,
*Svetlana BANUL*¹,

¹Centrul Național de Sănătate Publică,

²Centrul de excelență în medicină și farmacie *Raisa Pacalo*

Summary

Chemical safety at employees work in the basic branches of national economy

Enabling safe workplace is essential for the health and welfare of each worker. The ultimate aim of the state policy in the field of occupational health is to create healthy and safe working conditions also need to review the current situation regarding the use of chemicals and their impact on workers. Assessing and limiting occupational exposure to chemicals plays an important role in preventing occupational diseases and morbidity with temporary disability.

Keywords: *chemical factors, occupational environment, occupational disease, occupational risks*

Резюме

Химическая безопасность на рабочем месте работников основных отраслей народного хозяйства

Химическая безопасность на рабочем месте имеет большое значение для поддержания здоровья и благосостояния каждого работника. Конечной целью государственной политики в области охраны здоровья является создание здоровых и безопасных условий труда при необходимости пересмотра текущей ситуации в отношении использования химических веществ и их воздействия на работников. Оценка и снижение профессионального воздействия химических веществ играет важную роль в профилактике профессиональных заболеваний и заболеваемости с временной утратой трудоспособности.

Ключевые слова: *химические факторы, охрана рабочей среды, профессиональные заболевания, профессиональные риски*

Introducere

Condițiile mediului ocupațional determină buna stare fizică, psihică și socială a oricărui muncitor. Sănătatea ocupațională este elementul principal pentru menținerea și fortificarea economiei naționale. Sarcina prioritară în activitatea specialiștilor din sănătatea ocupațională ai Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice este evaluarea calitativă și cantitativă a impactului factorilor de risc profesionali asupra sănătății, în scopul elaborării și implementării măsurilor care să asigure o productivitate înaltă a muncii, fără a dauna sănătății lucrătorilor.

În scopul realizării prevederilor *Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice* nr. 10-XVI din 03.02.2009 și *Legii securității și sănătății în muncă* nr. 186-XVI din 10.07.2008, specialiștii Centrului de sănătate ocupațională din cadrul Centrului Național de Sănătate Publică au elaborat *Regulamentul sanitar privind cerințele de sănătate și securitate pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă*, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 324 din 30.05.2013. Documentul nominalizat normează valori-limită obligatorii (VLO) pentru 765 de substanțe chimice la locurile de muncă din Republica Moldova.

Este de menționat că cei mai agresivi factori din mediul ocupațional, cu impact atât asupra sănătății angajaților, cât și a populației, sunt cei chimici, iar numărul substanțelor chimice este în permanentă creștere. Pentru a putea dirija și minimiza impactul factorilor chimici asupra sănătății angajaților, este necesar de a cunoaște particularitățile de feed-back ale acestora în mediul ocupațional, precum și a identifica punctele cele mai vulnerabile ale factorilor estimați.

Materiale și metode

Evaluarea factorilor chimici în procesul de muncă a fost posibilă în urma analizei datelor statistice referitoare la calitatea mediului ocupațional pentru diferite ramuri ale economiei naționale din formularul statistic 18-săn, precum și a morbidității profesionale pentru perioada 2006–2015. În cercetare au fost utilizate metodele: igienică, epidemiologică descriptivă și analitică.

Rezultate și discuții

Începând cu anul 2006, volumul investigațiilor de laborator ale aerului zonei de muncă, efectuate de către laboratoarele Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, a variat în limitele de 24-30 mii, iar cota investigațiilor cu depășiri ale valorilor-limită obligatorii (VLO) în acești ani nu a depășit cifra de 8,4% (figura 1).

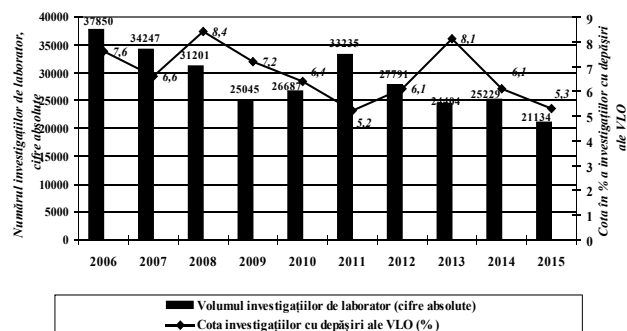

Figura 1. Dinamica investigațiilor efectuate (cifre absolute) de CSP și numărul investigațiilor cu depășiri ale VLO (%)

În perioada 2014–2015 a fost organizat și efectuat controlul de laborator al factorilor chimici ai aerului zonei de muncă la 1434 obiective industriale și agricole (anul 2014 – 1518) sau 18,8% din numărul total de 7638 de obiective supravegheate (anul 2014 – 21,4%). Din ele, nu corespund cerințelor sanitare 12,7% (anul 2014 – 14,7%).

Numărul locurilor de muncă, în diverse ramuri ale economiei naționale, investigate la factorii chimici a variat anual în limitele de 5996–11078, care în medie nu au corespuns normelor sanitare în proporție de 7,2% (anul 2015 – 5,9%; anul 2014 – 6,3%; 2013 – 12,7%, 2012 – 6,6%, anul 2011 – 5,2%, 2010 – 6,4%, 2009 – 7,5% etc.).

Datele rezultatelor investigațiilor de laborator ale aerului din zona de muncă, efectuate de CSP teritoriale în perioada menționată, demonstrează că la obiectivele cercetate din industria extractivă, energetică, construcții, agricultură se atestă o creștere a locurilor de muncă neconforme normelor sanitare privind factorii chimici (figura 2).

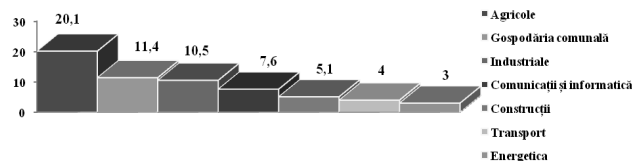

Figura 2. Pondere locurilor de muncă neconforme normelor sanitare privind factorii chimici, în medie pe RM (%)

Evaluarea rezultatelor de laborator obținute privind conținutul de substanțe chimice toxice în aerul zonei de muncă demonstrează că ponderea probelor în care s-au depistat concentrații ce depășesc VLO constituie: amoniac – 12,8%; solvenți organici – 6,2%; metale toxice – 6,0%; aerosoli de sudare – 4,3%; aldehydă formică – 3,4%; acizi organici și neorganici – 0,8% (vezi tabelul).

Structura investigațiilor efectuate de CSP teritoriale

Substanțe chimice	Total probe	> CMA	% > CMA	% din total probe
Acizi organici și neorganici	489	4	0,8	1,8
Aldehydă formică	1316	45	3,4	4,9
NO ₂ , Mn, crom, ozon la sudare	5572	241	4,3	20,8
Amoniac	611	78	12,8	2,3
Solvenți organici	3000	187	6,2	11,2
Metale	1799	108	6,0	6,7
Alte	4283	26	0,6	15,9

În ramurile de bază ale economiei naționale, numărul locurilor de muncă cu factori chimici constituie 16728, la care lucrează 15893 de angajați, dintre care 5804 femei. Conform datelor Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, în condiții cu depășire a VLO ale factorilor chimici la locurile de muncă cercetate lucrează 534 de angajați din numărul total, inclusiv 182 femei.

În anii 2006-2015, în Republica Moldova au fost înregistrate 157 de cazuri de boală profesională cu 162 afectați. Indicele morbidității profesionale a constituit 0,54 la 100 mii angajați (figura 3).

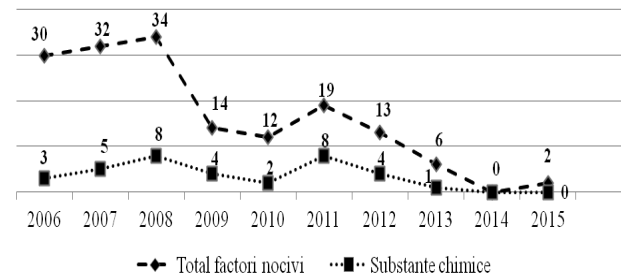

Figura 3. Morbiditatea profesională în dinamică în RM, anii 2006–2015

Ponderea nosologiilor profesionale cauzate de acțiunea factorilor chimici din mediul ocupațional, în perioada 2006–2015, s-a repartizat după cum urmează: hepatite toxice – 4,45%; encefalite toxice – 5,09%; intoxicații cu pesticide – 6,36%, afecțiuni pulmonare cauzate de acțiunea substanțelor chimice – 7,64 ș.a.

Bolile profesionale cauzate de acțiunea substanțelor chimice toxice la locul de muncă constituie 22,8% din numărul total de patologii profesionale.

Concluzii

Datele prezentate confirmă existența interdependențelor directe între starea reală a condițiilor și proceselor de muncă și morbiditatea prin boli

profesionale condiționată de factorii chimici. Este necesar de a monitoriza starea sănătății angajaților, de a direcționa măsurile de prevenție a bolilor profesionale și a maladiilor cu incapacitate temporară de muncă, condiționate de factorii chimici, pentru a menține o populație aptă de muncă și a contribui la dezvoltarea economiei naționale.

Bibliografie

1. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova* (edițiile 2006–2015).
2. Formularele statistice nr. 18 *Darea de seamă privind supravegherea de stat a sănătății publice în raion, municipiu*, pentru anii 2006–2015.
3. Raport Național *Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova* (edițiile 2006–2015).